

ЗА КОНЯ И МАРТЕНИЦАТА

Аз съм „младши“ учител – така ме нарече системата, т.е. учител без почти никакъв опит. Така ще ме нарича още дълго време или поне до приемането на новия Закон за предучилищното и училищното образование, в който няма възрастова дискриминация – „младши“ от „старши“, няма делене на „учители“ и „възпитатели“ (възпитателите не са ли учители, не прекарват ли те по-голямата част от деня с децата, не обясняват ли неразбраните задачи?).

Бих искала да ви разкажа за именити политици, бизнесмени, спортисти, актьори, художници, музиканти, поети и писатели, ТВ и радио водещи, журналисти, учени, на които съм преподавала. Но това ще е след време...

Всъщност първите ми ученици живеят далече от големите лъскави градове, живеят в ромската махала на едно полско село, домовете им са малки, неудобни, разхвърляни... и отблъскващи. Отвсякъде се носи вонята на липсващите в XXI век условия за хигиена и живот, някои нямат течаща вода и електричество. Семействата на първите ми ученици спят в една стая, обикновено на пода, заедно с домашните животни. Нямат гардероби с хубави и чисти дрехи, сапунът често е неоправдан лукс. Живеят ден за ден, но от песните и танците си не се отказват, дори и когато не са яли свята храна от седмица-две...

Малкият Кольо много обича да яде печени таралежи и жаби, но ми обяснява колко трудно се намирали напоследък, изчезнали от дерето! Виждам го рядко – оправдава се, че няма обувки, и не идва на училище. Нося му обувки, една седмица идва в училище, но после пак потъва... Децата казват, че ходи с баща си да работи в друго село по полето, на някой строеж – където излезе нещо за надница.

Сашо пък много обича да яде банички, но майка му няма всеки ден по един лев, за да му купува такава закуска, и той пристига на училище гладен и тъжен... По средата на часа изведнъж скача и излиза от класната стая, ей така!, не успявам да го спра, защото вече е извън сградата. Връща се малко преди края на учебните часове. След настоятелно питане ми казва, че някъде из селото растяла слива и тя вече имала малки сливи, и той се качил на дървото и се наял. Бърка в джоба си и вади няколко сливки – подава ми ги и съзаклятнически ме моли да не му пиша отсъствие. Сашо обича най-много коня си, старателно реже конци и прави на коня хубава мартеница – дебел пискюл, дълга връзка (да му е широко, да не го боли)... Предлагам му да направи мартеници и за семейството си – за майка си, за баща си, за братята и сестрите си, но той издава категоричен неодобрителен звук „тцъ“ и продължава да плете. В края на часа ми носи мартеница със синьо мънисто – след коня очевидно аз съм му на сърце! „На, вземи – казва. – За теб я направих.“ И отново изчезва от класната стая. Как да я забравя тази мартеница...

Сашо и Кольо майсторят къща – за коня!

Всъщност защо започнах да пиша – защото вярвам, че моите първи ученици един ден ще станат просто добри хора! Не могат да четат гладко, задачите ги затрудняват, но могат да плетат мартеници, да садят и берат зеленчуци, да пеят, свирят и танцуват, да боядисват, да коват огради, да редят керемиди, да майсторят разни нещица, могат да бъдат човечни – ако им покажеш как!

Диана Леонтиева-Димовска